

І, насамкінець, надзвичайна важливість контролю самостійної діяльності студентів спеціальності «Облік і оподаткування» з дисципліни «Бухгалтерський облік» визначається важливістю самої дисципліни, яка є, як вже зазначалося, базою, фундаментом для подальшого навчання. Відповідальність, яка покладається на викладача, що викладає дисципліну «Бухгалтерський облік» і здійснює цей контроль, є набагато вищою, ніж при викладанні інших дисциплін. Саме від нього багато в чому залежать майбутні успіхи або невдачі студентів в опануванні подальших дисциплін. Саме тому його першочерговим завданням є докласти всіх зусиль і простежити, щоб студенти максимально повністю пройшли цей шлях і допомогти їм при цьому.

ЩОДО МЕТОДИКИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

*Л.В. Єрофєєнко, канд. юрид. наук, доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

В умовах ринкової трансформації економіки України надто важливим є формування гармонійно розвинутої, суспільно активної людини, посилення виховної функції вищої школи. В зв'язку з цим потрібно навчати майбутніх фахівців навичкам і умінням творчо застосувати методи пізнання в реалізації програм економічного та соціального розвитку.

Сьогодні основою вищої освіти повинна стати самостійна робота студентів, але підходи до неї потребують докорінних змін. Недостатній рівень умінь самостійної роботи дуже часто стає причиною того, що випускники вищого навчального закладу не завжди готові до використання та освоєння нової техніки і технології, використання сучасних засобів автоматизації технологічних процесів.

Психологічна готовність студента передбачає передусім наявність у нього мотивів до виконання конкретного завдання. Усі завдання, які постають перед студентом, стали для нього мотивом його розумової, практичної діяльності, повинні бути ним сприйняті. Внутрішнє сприйняття завдання починається з актуалізації мотиву, що спонукає студента до виконання поставленого завдання, а відповідно, до організації своєї самостійної роботи.

Самостійна робота студента представляє собою самостійну діяльність та навчання студента, яка планується разом з науково-педагогічним працівником. Виконується ця робота за завданнями та під методичним керівництвом і контролем педагога, але без його прямої участі.[1]

Самостійна робота, як складне педагогічне явище, – це особлива форма навчальної діяльності, спрямована на формування самостійності студентів і засвоєння ними сукупності знань, вмінь, навичок, що здійснюється за умови запровадження відповідної системи організації всіх видів навчальних занять. Мета самостійної роботи студентів двоєдина: формування самостійності як риси особистості і засвоєння знань, умінь, навичок. Зміна концептуальної основи й розширення функцій самостійної роботи студента не тільки веде до збільшення її обсягу важливості, а й викликає зміну у взаємовідносинах між викладачем і студентом як рівноправними суб'єктами навчальної діяльності, тобто коригує всі психолого-педагогічні засоби забезпечення самостійної роботи студентів.

Усе це ставить вимоги до пошуків таких форм навчальної роботи у ВНЗ, коли допомога і контроль з боку викладача не пригнічують ініціативи студента, а привчають його самостійно вирішувати питання організації, планування, контролю за своєю навчальною діяльністю, виховуючи самостійність, як особисту рису характеру. Пізнавальна діяльність студентів у процесі виконання самостійної роботи характеризується високим рівнем самостійності та сприяє залученню студентів до творчої активності. Для цього необхідна цілеспрямована педагогічна допомога науково-педагогічних працівників. Це, насамперед, уважне ставлення до студента, який відчуває незручність, психологічний дискомфорт, ніяковість, невпевненість. [2]

Основними ознаками самостійної роботи студентів є наявність пізнавального, проблемного або практичного завдання, виділення певного часу на його виконання; прояв інтелектуальної напруги студентів для оптимального виконання завдання; самостійність і активність студентів у процесі виконання завдання; володіння студентами навичками самостійної роботи; здійснення керівництва самостійної роботи викладачем і самоорганізація самого студента у процесі виконання самостійної роботи. У процесі виконання самостійної роботи виділяють різні її типи. Так, відтворюючий тип самостійної роботи передбачає виконання типових вправ за зразком. Реконструктивно-варіативний тип самостійної роботи має на меті використання відомих знань студентів для виконання навчальних за-

вдань. Творчий тип самостійної роботи передбачає навчальну діяльність студентів з використанням нових ідей, способів виконання, формулювання нових знань у процесі виконання завдань [3].

Самостійна робота є основним засобом засвоєння студентом навчального матеріалу в час, вільний від обов'язкових навчальних занять.

Співвідношення обсягів аудиторних занять і самостійної роботи студентів визначається з урахуванням специфіки та змісту конкретної навчальної дисципліни, її місця, значення і дидактичної мети в реалізації освітньо-професійної програми, а також питомої ваги в навчальному процесі практичних, семінарських і лабораторних занять.

Самостійна робота студентів забезпечується всіма навчально-методичними засобами, необхідними для вивчення конкретної навчальної дисципліни чи окремої теми: підручниками, навчальними та методичними посібниками, конспектами лекцій, навчально-лабораторним обладнанням, електронно-обчислювальною технікою тощо. Студентам також рекомендується для самостійного опрацювання відповідна наукова література та періодичні видання. Методичне забезпечення самостійної роботи студентів повинне передбачати й засоби самоконтролю (тести, пакет контрольних завдань тощо).

Самотійна робота студента над засвоєнням навчального матеріалу з конкретної навчальної дисципліни може виконуватися у бібліотеці, навчальних кабінетах і лабораторіях, комп'ютерних класах, а також в домашніх умовах. [2]

Викладач визначає обсяг і зміст самостійної роботи, узгоджує її з іншими видами навчальної діяльності, розробляє методичні засоби проведення поточного та підсумкового контролю, аналізує результати самостійної навчальної роботи кожного студента.

Така співпраця можлива, а іноді й необхідна, зокрема, при організації самостійної роботи студентів з використанням унікального обладнання та устаткування, складних систем доступу до інформації (комп'ютерних баз даних, систем автоматизованого проектування) тощо. [4]

Самостійна робота студентів, підходи до якої потребують докорінних змін, на сучасному етапі повинна стати основою вищої освіти, важливою частиною процесу підготовки фахівців.

Вищий заклад освіти повинен створити студенту всі умови, необхідні для успішної самостійної навчальної праці, а також надавати йому потрібні для цього методичні засоби. Адже саме від організації самостійної роботи багато в чому залежать результати навчання студентів та їх майбутня практична діяльність.

Перелік посилань:

1. Козаков В.А. Самостійна робота студентів як дидактична проблема / В.А. Козаков. – К. : НМК ВО, 1990. – 62 с.
2. Методика навчання і наукових досліджень у вищій школі : навч. посіб. / [ред. С.У. Гончаренко, П.М. Олійник, В.К. Федорченко]. – К. : Вища школа, 2003. – 323 с.
3. Роль самостійної роботи студентів першого курсу у формуванні професійної мовленнєвої компетенції під час підготовки бакалаврів мовних спеціальностей / В. М. Жуковський, К. В. Сімак : [Електронний ресурс]. – Режим доступу <https://naub.oa.edu.ua/2016/роль-самостійної-роботи-студентів-у-ф/>
4. Тимчасове положення про організацію навчального процесу в кредитно-модульній системі підготовки фахівців (Затверджено наказом Міністерства освіти і науки України від 23 січня 2004 р. № 48). [Електронний ресурс]. – Режим доступу до журналу : <http://www.minagro.gov.ua/page/?n=5192>.

ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ І НАУКОВОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

*Н.О. Задорожнюк, канд. екон. наук, доцент
Одеський національний політехнічний університет*

Процеси інформатизації, комп'ютеризації та автоматизації призводять до стрімкого розвитку всіх сфер національної економіки та відображаються в навчальному процесі. Високий рівень якості освіти дозволяє виховати відповідальну особистість, яка здатна до самоосвіти і саморозвитку, вміє використовувати набуті знання і вміння для розв'язання проблем, а також прагне покращити умови життя у своїй країні [1]. Також важливо враховувати ключові принципи розвитку освіти в умовах сучасного полікультурного глобалізованого світу: пріоритетність особистості та її розвитку; полікультурність і толерантність у міжкультурному середовищі; перехід від знаннєвої парадигми освіти до компетентнісної; спрямованість на забезпечення стійкого розвитку цивілізації та неперервність і фундаментальність освіти [2].